

Paweł Edmund Strzelecki

Agnieszka Przewoźna

- Paweł Edmund Strzelecki, urodzony 20 lipca 1797 r. w Głuszynie koło Poznania, był jednym z największych polskich odkrywców, a także geografem i pionierem badań geologicznych.
- O podróżach marzył od dziecka, ale dopiero dzięki spadkowi otrzymanemu po śmierci księcia Franciszka Sapiehy, którego majątkiem zarządzał, mógł marzenia realizować. Kochał się w pannie z dobrego domu, Adynie, którą nawet próbował porwać, gdy jej ojciec nie zgodził się na ślub. Plan się nie powiódł i musiał uciekać z kraju, zwłaszcza że groziły mu również represje po powstaniu listopadowym

- W roku 1834 z dyplomem magistra geologii zdobytym na Uniwersytecie Oksfordzkim wyruszył w dziewięcioletnią podróż dookoła świata. Prowadził badania przyrodnicze w Ameryce Północnej – od Florydy po Meksyk i Kanadę, gdzie odkrył potężne złoża rudy miedzi. Na pokłady surowców naturalnych natrafił również w swoich eksploracjach w Argentynie, Peru i Ekwadorze. W Ameryce Południowej poznawał również tamtejsze wulkany oraz inicjował badania meteorologiczne – między innymi w Brazylii i Urugwaju. Przez rok pracował na Hawajach i wyspach Polinezji.
- (na zdjęciu pustynia Strzeleckiego w Australii)

- Najważniejszych odkryć dokonał w Australii – opisał nowe krainy i pasma górskie, zidentyfikował złoża węgla, ropy naftowej i złota. Dokładnie badał najwyższe pasmo górskie tego kontynentu – Wielkie Góry Wododziałowe. Wieńczący je szczyt nazwał Górą Kościuszki.

- (na zdjęciu trasa podróży Strzeleckiego po Australii)

Widok z góry Kościuszki, którą odkrył i nazwał Strzelecki

Nazwane miejsca na cześć Strzeleckiego w Australii

- W stanie Wiktorja mamy więc Strzelecki Ranges, czyli Góry Strzeleckiego;
- na Terytorium Północnym - Mount Strzelecki, Górę Strzeleckiego (636 m n. p. m.);
- na Wyspie Flindersa - Strzelecki Peak, czyli Szczyt Strzeleckiego (756 m n. p. m.);
- w Australii Południowej - Strzelecki Creek, Rzekę Strzeleckiego;
- poza tym, istnieje także Strzelecki Desert, czyli Pustynię Strzeleckiego, a w niej – jakże by inaczej - Strzelecki Regional Reserve, czyli Rezerwat Przyrody Strzeleckiego.
- Oraz inne...
- w północnej Kanadzie – Zatoka Strzeleckiego,

Strzelecki Peaks

One of Tasmania's 60 Great Short Walks

At a height of 756 metres, Mt. Strzelecki is the highest mountain on Flinders Island. Climb to the summit and be rewarded by superb views of the rest of Flinders Island and Cape Barren Island to the south.

Distance: 2.8 km one way Time: 4 - 5 hours return Grade: 4

Grade 4: This is a challenging walk that involves a steep climb through unshaded areas and gullies. Not recommended for those with high blood pressure. Do not drink alcohol before the walk. It can be hot and windy at the summit.

Strzelecki National Park

Campground and BBQ facilities located at Trousers Point 3 KMS →

Strzelecki został także patronem oraz nazwano jego imieniem...

- patron 305 Krakowskiej Drużyny Harcerzy „Odkrywcy Nieznanych Szlaków”,
- patron 26 Łódzkiej Drużyny Harcerzy,
- patron III Szczepu Harcerskiego z Siemianowic,
- patron Szkoły Podstawowej nr 53 w Poznaniu, nadany w 1960 roku dzięki długim staraniom pierwszego powojennego kierownika szkoły Pana Czesława Grześkowiaka.
- patron Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 154 w Warszawie,
- pomnik Pawła Edmunda Strzeleckiego na Łazarzu w Poznaniu – miniatura pomnika z Jindabyne w Australii,
- pomnik Pawła Edmunda Strzeleckiego w Poznaniu,
- w 1997 Narodowy Bank Polski wyemitował komplet monet upamiętniający dwusetną rocznicę urodzin Strzeleckiego,
- imieniem Strzeleckiego nazwano jeden z gatunków eukaliptusa – *Eucalyptus strzeleckii*
- na południowy wschód od Melbourne występuje populacja koali o nazwie „Strzelecki koala”

W domu przy Sackville Street mieszkał i pracował
PAWEŁ EDMUND STRZELECKI (1797-1873)

położnik, podróżnik i odkrywca, urodzony w Głuszynie koło Poznania.
Wydławił na wieloletnią budowę kanału pomoc głodzącej Irlandii w latach 1847-1849
podczas Wielkiego Głodu (1845-1849). Spoczywa w kościele św. Wojciecha w Poznaniu.
Wspomniany wzmianka przez autora: Tawassoni MacDermid i Pódlóg, Fawstól Kłhony MacDermid i MacDermid

I 1847 Sackville a chéimigh agas a d'Édriogh

PAWEŁ EDMUND STRZELECKI (1797-1873)

Polonmáth agas tábhacht a tháinig an domhan. Bógach é i Głuszyna in áite le Poznań.
Bé ábha leis an ábha, agas é éirigh go dtí éirigh sé i gcoinnle ar na hÉireannigh
le linn an Ghearra Mhóir (1845-1849). Tá sé curtha in Eaglais Wojciech, Poznań.

Ó Mhacairé Pórnól le wóidil i Chomrao Polonmáth na hÉireann, Pórnóláiré Chóirle na hÉireann (Pórnól)
agás Coimhíreá Ceilteach Phóilín (1847)

The Polish world traveler and explorer

PAWEŁ EDMUND STRZELECKI (1797-1873)

Lived and worked on Sackville Street. He was born in Głuszyna near Poznań.
Sensitive to human misery, he came to the aid of the Irish people in the years 1847-1849
during the Great Famine (1845-1849). He is buried in the Church of St Adalbert in Poznań.

The names of Thomas with Strzelecki of the 1847 Famine, the 1848 Culture Foundation (Pórnól) and Dublin City Council

- Strzelecki przebywał w Wielkiej Brytanii, gdy Irlandię nawiedziła klęska głodu (1845-1849). Zaangażował się aktywnie w pomoc w jednej z organizacji charytatywnej. Nadzorował przewożenie do Irlandii transportu jedzenia i lekarstw. Jego relacje ukazują dramat, jaki dotknął mieszkańców wyspy. Strzelecki, chociaż zachorował w Irlandii na tyfus, pozostał na wyspie jako jedyny z wolontariuszy swojej organizacji, a jednocześnie jej przedstawiciel. Jego rolę w niesieniu pomocy potrzebującym upamiętnia tablica, która znajduje się na jednym z budynków przy O'Connell St. w Dublinie. Tekst został napisany w trzech językach: polskim, irlandzkim i angielskim.

- Po powrocie do Europy osiadł w Londynie. Był autorem pierwszej naukowej książki o Australii: „Fizyczny opis Nowej Południowej Walii.”. Po opublikowaniu wyników swoich badań, zyskał powszechne uznanie na świecie, a od brytyjskiej królowej otrzymał tytuł szlachecki. Był też członkiem The Royal Society of London. Strzelecki popełnił także inne dzieło: „Dziennik podróży”, w którym zawarł swoje spostrzeżenia, dotyczące mieszkańców Australii.

Paweł Edmund Strzelecki 1797-1873

- Paweł Edmund Strzelecki zmarł na raka wątroby w 1873 roku w Londynie. Pochowano go na cmentarzu Kensal Green. W 1997 roku jego prochy przeniesiono do Krypty Zasłużonych Wielkopolan, znajdującej się w podziemiach kościoła św. Wojciecha w Poznaniu.

Bibliografia:

- <http://www.fki.home.pl/irlandiawszkole/historia/wielki-glod>
- <https://www.tawernaskipperow.pl/czytelnia/ciekawostki/pawel-edmund-strzelecki-pierwszy-badacz-ostatniego-kontynentu/5760>
- https://polska1.pl/rocznica_urodzin_pawla_edmunda_strzeleckiego
- <https://www.etnowarsztaty.pl/pawel-edmund-strzelecki-zapomniany-bohater>
- <https://www.tawernaskipperow.pl/czytelnia/ciekawostki/pawel-edmund-strzelecki-pierwszy-badacz-ostatniego-kontynentu/5760>
- Wszystkie wykorzystane zdjęcia pochodzą z google gafika pod hasłem Paweł Edmund Strzelecki, dostęp do stron internetowych z dnia 26.01.2023r.